

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	บทบาทขององค์กรท้องถิ่นในการขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบ		
ชื่อผู้เขียน	นายนิคม เหมะสุทธิพันธ์		
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการศึกษาอกระบบ		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลิ้มสุวรรณ	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต ดวงสา	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี่ยนผดุง	กรรมการ	

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาบทบาทขององค์กรท้องถิ่นกับการขยายโอกาสทางการศึกษาใน 3 ด้าน คือ ด้านการกระตุ้น การบริการ และการให้การบริการการศึกษาอกระบบ รวมทั้งวิเคราะห์ สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของชุมชนที่มีผลต่อบทบาทขององค์กรท้องถิ่นในการขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบ การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษามหาวิทยาลัยขององค์กรท้องถิ่นใน หมู่บ้านอพยพของการไฟฟ้าผลิต หมู่ที่ 7 บ้านนาแหม ตำบลแม่เมาะ อำเภอมะเมาะ จังหวัด ลำปาง โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาด้วยการเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมในชุมชนเป็นเวลา 5 เดือน และใช้วิธีการสอบถาม สัมภาษณ์ ร่วมสังเกตการณ์องค์กรต่าง ๆ ตลอดจนศึกษาสภาพทางสังคม วัฒนธรรมและ เศรษฐกิจของชุมชนประกอบไปด้วยกัน เพื่อนำมาตอบคำถามว่าปรากฏการณ์ ดังกล่าว "เกิดขึ้น" ภายใต้เงื่อนไขหรือปัจจัยอะไรบ้างเพื่อนำมาอธิบายว่าองค์กรท้องถิ่นมี บทบาทอย่างไรในการขยายโอกาสทางการศึกษาและวิเคราะห์ด้วยกรณีศึกษา

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้เป็น 2 ประเด็นหลัก คือ ในส่วนของบทบาทขององค์กรท้องถิ่นกับ การขยายโอกาสทางการศึกษา และประเด็นเรื่องสภาพทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของ ชุมชนที่มีผลต่อบทบาทขององค์กรท้องถิ่นในการขยายโอกาสทางการศึกษา

บทบาทขององค์กรท้องถิ่นกับการขยายโอกาสทางการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านนาแวมมีความสนใจในเรื่องของการขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่พอสมควร ก่อนการดำเนินโครงการได้มีการประสานงานระหว่างองค์กรท้องถิ่นในหมู่บ้าน เช่น การจัดประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านและประชุมชาวบ้าน เพื่อจัดหาผู้ที่จะมาเป็นครูสอนและในระหว่างการเรียนการสอน องค์กรท้องถิ่นในรูปของคณะกรรมการหมู่บ้านและกลุ่มผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน ก็ช่วยดูแลให้ความสะดวกระหว่างการเรียนการสอน นอกจากนี้องค์กรท้องถิ่นยังมีบทบาทในการกระตุ้น โดยการเรียกประชุมผู้ปกครองและพยายามออกเสียงตามสาย ให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญของการศึกษา และโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีอยู่ ตลอดจนช่วยดูแลเด็ก ๆ ที่มาเรียนในตอนกลางวัน

สภาพสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของชุมชนที่มีผลต่อบทบาทขององค์กรท้องถิ่น ในการขยายโอกาสทางการศึกษา ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้องค์กรท้องถิ่นมีบทบาทในการขยายโอกาสทางการศึกษา คือ ลักษณะของชุมชนที่เป็นชุมชนเมือง ทำให้ประชาชนมีความต้องการก็จะให้บุตรหลานได้มีโอกาสเรียนต่อให้สูงขึ้น ประกอบกับองค์กรบ้านนาแวมเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีผู้นำที่เข้มแข็งและได้นำระบบเครือญาติเข้ามาช่วยในการทำงาน นอกจากนี้เจ้าอาวาสวัดนาแวมก็มีอิทธิพลในการช่วยให้ชาวบ้านตัดสินใจส่งลูกหลานให้เข้าเรียน เนื่องจากชาวบ้านมีความเชื่อต่อเจ้าอาวาสอยู่ และปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ สภาพทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านนาแวมที่มีสภาพรอกซึบสูง ส่งผลให้ทุกคนต้องทำงาน ผู้ปกครอง ตลอดจนองค์กรท้องถิ่น ไม่อยากให้บุตรหลานเป็นคนว่างงาน จึงต้องพยายามส่งบุตรหลานให้เรียนต่อให้สูงขึ้น ปัจจัยเหล่านี้จึงส่งผลให้องค์กรท้องถิ่นบ้านนาแวมประสบผลสำเร็จในการขยายโอกาสทางการศึกษา

Thesis Title Roles of Community Organizations in Non-Formal
 Educational Opportunity Expansion

Author Mr.Nikom Hemasuthinan

M.Ed. Nonformal Education

Examining Committee

Assoc.Prof.Dr.Chukeat	Leesuwan	Chairman
Assist.Prof.Dr.Dusit	Doungsa	Member
Assist.Prof.Yongyudh	Plianpadung	Member

Abstract

The study examined the issues of local organizations and non-formal educational opportunity expansion in 3 areas, namely, stimulation, service and non-formal educational service provision. At the same time, community's socio-economic and cultural conditions having impact upon the role of local organizations in the educational opportunity expansion process were also analyzed. Study site was Na Khaem Village, Moo 7, Mae Moh Sub-District, Mae Moh District, Lampang Province, one of the villages removed and resettled by the Electricity Generating Authority of Thailand (EGAT). The researcher spent 5 full months living in the community observing the work of local groups, talking with and interviewing people as well as studying the community's socio-economic and cultural dimensions in order to understand community happenings, how they came about, under what conditions, etc. Given

these tasks and activities, the researcher was able to explain the role of local organizations in the educational opportunity expansion process. Major findings were as follows :

In general, the villagers were fairly interested in the educational opportunity expansion issue. Prior to project implementation in the village role and activities of certain local groups had already been obvious. For instance, a village committee met and decided to call a general meeting with villagers in order to hire teachers to teach. During instruction the village committee and village adults group helped see to it that everything proceeded smoothly. At the same time, they played a stimulating role by, for example, convening parents meetings and broadcasting through the village wire system the importance of education and existing educational opportunity expansion projects and activities. In addition, they helped take care of children attending night classes

As regards socio-economic and cultural conditions of the village it was found that Na Khaem was somewhat urbanized and villagers wanted their children to have more and more education. In addition, they got strong and effective leaders. The local temple abbot also played a key role stimulating villagers to send their children to school. Another important factor was that life in the village was costly and, thus, everyone had to work. Parents, not expecting their children to be unemployed in the future, consequently had to do everything possible to help them obtain more education. All these factors and more explained successful roles of local groups/organization in educational opportunity expansion drive in the village.